

“БДЖ – ПЪТНИЧЕСКИ ПРЕВОЗИ” ЕООД

ПОРЕДИЦА БЪЛГАРСКИ ВЛАДЕТЕЛИ

Цар Петър IV

1185 - 1197

Цар Петър, с кръщелно име Теодор, е най-възрастният от тримата братя Асеновци, вдигнали въстанието в Търново през 1185 г. и освободили България от византийска власт. Изписва се като Петър IV, когато се броят Петър II Делян (1040-1041) и Петър III (Константин Бодин) – (1172), обявени за царе като ръководители на въстания. В някои западни хроники е назован Калопетър, т.е. ”добрият Петър”.

При обявяването на въстанието в Търново Теодор приема короната и името Петър, за да се покаже приемствеността на възстановената държава и Преславска България от времето на светия цар Петър (927-970). Фактът, че въстаническата войска се насочва първо към Преслав, за да освободи старата столица, говори също за почит към традицията.

Във византийските извори името на Петър се среща заедно с името на по-малкия му брат Иван Асен I, който се проявява като по-активен пълководец. Само веднъж, по времето на първия поход на император Исак II Ангел през лятото на 1186 г. в Североизточна България, се споменава, че пратеници на Петър идват при императора и заявяват неговата готовност да му се подчини.

През това време Асен преминава Дунава, за да доведе помощна куманска войска. Следователно привидното подчинение на цар Петър е само тактически ход. Не случайно в Константинопол се присмиват на хвалбите на императора, че е ликвидирал въстанието на българите само с един поход, докато на Василий II Българоубиец са били необходими цели 30 години да покори България.

Цар Петър се проявява като по-сдържан и уравновесен от брат си и постепенно му дава предимство във военните дела. Но при официалните кореспонденции и делегации упражнява активно своята власт. Така през ранното лято на 1190 г. при предводителя на III кръстоносен поход – германския император Фридрих I Барбароса в Ниш идват Петрови пратеници. В западна хроника се казва: ”Калопетър поздравя официално императора чрез писма и пратеници, отдаде му дължимата почит, обеща му сигурна помощ срещу неприятеля и по този начин се доближи до неговата особа”.

Цар Петър преотстъпва първото място на Асен и по здравословни причини. Като по-възрастен и неженен, не оставя наследници, страда от заболяване на краката и е затруднен да участва в бойните походи. Той предоставя и столицата Търново на Иван Асен I и управлява от Преслав до 1196 г.

Когато обаче Иван Асен I пада жертва на заговор от ръката на Ивайло, цар Петър проявява силна воля и твърдост, вдига войска срещу заговорниците и принуждава Ивайло да избяга в Цариград.

В началото на 1197 г. цар Петър превзема Търново. Пръв помощник в държавните дела му става третият брат Калоян. Двамата се справят със своите противници между болярите. Само след няколко месеца обаче цар Петър става жертва на същите тези боляри. Чрез "меча на сънародник" те погубват достойния владетел.

Цар Петър остава в народната памет заедно с Асен като освободител на България от византийска власт. Византийските историци признават, че "никой от ромеите не бил в състояние да се противопостави на Петър". Привърженик на по-бавните и сигурни държавнически средства, той успява да постигне всички цели на освободителното движение.